

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1	pesseta trimestre
Fora	1'25	id. id.
Estranger	1'50	id. id.
Un número 10 céntims		

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
SABATERIA-VELLA 2-1.^o

ANUNCIS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin á la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari

Any 2.^o

Dissapte 16 de Novembre de 1895

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 83

SECCIÓ GENERAL

CAMBI DE RUMBO

Los agricultors de la mayor part de las naciones europeas, van convencentse de la necessitat d' abandonar la politica y tornar per sos interesos, elegint diputats, que a tinguen á la defensa de la agricultura, prescindint en absolut del vayvens propis del joch dels partits.

Aixis s' explica que 'ls irlandesos comptin sempre en la Cambra dels Comuns, una valiosa agrupació de representats rurals que, qual si fossin centinellas avançats, vigilan per los interesos de sos comitents y en cas d' intentarse perjudicarlos, los defensen ab energia y pasmosa actividad, no parant en son patriotich propósit, fin conseguir treurels á salvament.

No es menos cert passa una cosa semblant á Fransa, ahont los agricultors han conseguit en pochs anys portar al Cos Llegistatiu gran número de diputats que avuy forman ja una respectable minoria, mes de dos cents, minoria que, dirigida per lo célebre Mr. Meline, posa sempre 'ls punts sobre las is á tots quants projectes de ley, relacionats ab la Agricultura, presenta 'l Gobernt, intervenint també de modo eficaz en tots los económicos, fins l' extrem de queixa minoria ha recabat para la vinicultura de son pais una protecció exagerada, que, com consta á nostres lectors, es una de les principals causas que afligeixen á la espanyola.

Tals fets y tan clars y evidents resultats deurian servir de meditació, primerament, y de enseyansa, despres, á nostres agricultors, pera seguir la pauta que trassären los irlandesos y francesos y emprendre una campanya de propia conservació al fi de la qual se trasllueixi la elecció de Diputats agricolas, que estiguen solzament atents á la defensa dels interesos, á ellas encomenats, prescindint en absolut de las cuestiones meramente politicas y deixan aquestas pera 'ls que de la politica viuen y á la mateixa deuen son enlayrament é importancia.

Con la politica no té entranyas, segois antich y vulgar refrán, que no pet ser vulgariantich, deixa de tenir aplicació en los actuals moments, los representants del pais, varis d' ells agricultors y no pochs industrials y comerciants, votan molts vegadas contra sas propias conviccions en projectes de ley perjudicials á las forsas vivas del pais, perque 'ls importa mes estar ab son partit, al que deuen lo triomf de sa candidatura en las eleccions, y del que esperan apoyo per altra lluyta electoral, que 'ls interesos de classes que se abém d' indicar.

Rossin independents los diputats y altra seria la situació de las clases productoras. Pero, com los mes d' ells deuen la elecció al caciquisme, prefereixan servir á aquest y deixan indefensos als contribuyents. Agrahiment obliga á aquest agrahiment lo paguem molt car, tant, que en lo Parlament apenas hi ha algun que altre representant, comptat número desde luego, que s' atreveix á posarse enfront de son partit y que fe en votació de lleys económicas relacionadas ab la producció nacional. Per aixó, la Agricultura mor d' inaním, la Indústria agonitza y 'l Comerç no pot desenvolupar sas activitats, cual fora de desitjar.

La politica ho xucla tot é hi ha que obehir los mandats del quefe del partit y votar lo que aqueix indi-

Y no hi ha remey al gravíssim mal, que deplora-se? Certament que sí, com ho vulguin los contribuyents. Prenguin patró d' Irlanda y, sobretot, de la República; concértinse: celebrin reunions; pesin lo pro y contra de la cuestió, y decidéixintse, per fi donchs que si convé, quan arribin las primeras eleccions de Diputats á Cors, á presentar candidaturas independents de la politica, pero dependens de la Agricultura procurant que 'l candidat siga natural del mateix districte de la provincia, quan menos, home de respectuali-

dad y enterea, ilustrat y productor, en una paraula, un perfecte Diputat rural, que no sufreixi may las atimanyas dels partits politichs y despresihi sempre las imposicions del poder.

Alguns de nostres estimables lectors creuran poch menos que imposible, la realisació de lo proposat; mes nos concediran que si tal propósit no 's logra, será dels interesats que no voldrán comprende la necessitat que hi ha de cambiar de rumbo, si desitjan salvar la Agricultura, de la serie de plagas que la devoran y aniquilan.

Y no hi ha que ferse ilusions. La producció nacional se salvará per son propi esforç, si te fé y constancia.

D' altre modo, la politica ho avassallarà tot y massa sabém lo desastrosa que ha sigut pera 'ls interesos generals del país.

No ho olvidin los agricultors. Hi ha que cambiar de rumbo.—P. P.

DISPOSICIO D' ALABANSA

Lo nou Bisbe de Tamasso y Administrador Apostólich de Solsona, acaba de donar una disposició digne d' alabansa y de que sia imitada pels demés bisbes de Catalunya.

Tan prompte, s' ha fet cárrech de la seva diócesis quan ha manat que tots los rectors que están baix la seva jurisdicció fassin un inventari dels objectes destinats al cult en sas respectivas parroquias, en especial d' aquells que per son mérit artístich ó arqueològich sian més dignes de conservació, prohibint absolutament, al mateix temps, la venda de qualsevol d' aquets objectes. Pero no s' ha liminat á aixó 'l doctor Riu, ans al contrari, comprenent que aquestas disposicions serian inútils si 'ls encarregats de las parroquias no sapiguessin apreciar lo mérit dels objectes que 'ls rodejan, ha establert en son Seminari una cátedra d' Arqueología Sagrada; ab lo qual ha estat molt acertat, donchs com pot procurar un Rector, la conservació y guarda cuydada d' un objecte qualsevol, si no coneix son valor, encara més, si creu que no te cap importancia: com havém sentit dir á més de quatre de l' alta montanya? Sí, ho repetím, es en vá donar disposicions prohibint la venda dels objectes arqueològichs. Lo que convé es fundar cátedra d' Arqueología en cada Seminari, puig de lo contrari succhirá que si 'ls Rectors no 's venen las antiguitats pera obehir á sos Bisbes, en cambi las encabiran en alguna golfa entremitj dels trastos vells. ¡Y d' aixó podriam citar tantos exemples! Pero en aquest últim cas menos mal, donchs tart ó d' hora arriba 'l dia en que tornan á veure la llum si tenen la sort de trobar un Rector instruhit, com passá ab un retaule de Santa Eularia existent en un poble no molt distant de Barcelona, lo qual si un l' havia convertit en porta ab sa corresponent gatnera, un altre 'l restaurá decorosamente.

Avuy nostres bisbes se despertan. ¡grat sia á Déu! Pero ¡hal es massa tart! Han desaparegut ja casi tots los objectes, recorts preciosos de nostra passada civilisació cristiana. Seguint nostras parroquias rurals, ¿ahont son aquells retaules en que l' artista cristiá deixá correr sa fantasia pels mons desconeguts? ¿Ahont aquellas verges bisantinas sots qual protecció viqueren cent generacions, oferintlashi presentallas y visitantlas en piadosos romiatjes? ¿Qué s' han fet las Magestats ó Sant-Crits bissantins que tant abupdaren en nostra Patria y que eran objecte d' especial devoció? ¡Tot ha desaparegut! En son lloch trobaréu ara altars fets ab quatre pots y coloraynas é imatjes sense 'l més petit gust artístich.

Pero no de tot te la culpa 'l clero.—Si ell hagués conegut, se diu, fra trenta ó quaranta anys, lo valor dels monuments religiosos, ¡quántas obras inestimables y qual pérdua no será jamay prou plorada, hauriam escapat del vandalisme baix totas las sevas formas!—

Sens dupte nosaltres plorém aquest mal, mes no 's pot remediar per nostra falta.

Sia 'l que 's vulga 'l preu de la Iglesia material, lo preu de la Iglesia espiritual es infinitament superior. Mes una y altra, al sortir de la tempestat revolucionaria, estaban en ruinas. Despres d' una preparació apressurada, 'l jove seminarista, un cop sacerdot, deu salvar las ruinas més volgudas. Ocupat en lo cuydado de las ánimas, ell no te més temps que acabar sas forsas en los costosos travalls del ministeri. Si ell roba un moment á las sollicituts incessants del seu poble, lo consagra als estudis essencials, á la teología y á la moral. Per comptes de profundisar lo complicat sistema de las voltas góticas, cada Pastor li fa ressonar en molts iglesias la paraula exangélica desde molt temps muda.

Es necessari, per lo tant, que essent seminarista sia iniciat en aquesta classe d' estudis. La arqueología te comensaments dificultosos, fints aburrits; la seva nomenclatura es suficient pera rebutjarla los qui la estudian per gust. Ab l' auxili d' un guia experimentat las dificultats s' aplanan y s' avansa rápidamente.

Per aixó en tots los Seminaris de Fransa hi han establertas cátedras de Arqueología y per aixó á imitació seva 'l nou Bisbe de Solsona ho ha fet en lo seu Seminari.

Molts son las rahons que hi ha á favor de semblants disposicions, puig si la arqueología sagrada te un fi práctic, una utilitat real, es principalment pel sacerdot. Se construheixen en nostres dias una infinitat d' iglesias novas y las antigas reclaman á tothora la má del obrer. No obstant, son escassos los arquitectes capassos d' alzar o reparar un temple en las condiciones del art relligiós y de la liturgia, com diu l' Abbé Godard (1). ¿Quí vetllará, donchs, los interesos del temple pera evitar las profanacions y las causas de ruina? ¿Quí, donchs, plé de sant zel per la belleza del santuari, lluytará contra aquets plans vulgars, aquestas murallas insignificants, aquestas decoracions mal entesas? ¿Quí, sino 'l sacerdot, guardiá natural de las iglesias? Més ell no cumplirá aquesta missió si no s' ha preparat per sérios estudis arqueològichs.

Encara que no tinga cap classe de treball pera dirigir, cap servey que exercir, lo sacerdot será prudent en coneixer la historia y 'l sentit de la Iglesia, l' origen y significació dels instruments materials del cult. Es verdaderament un descuyt imperdonable passar la vida en mitj de tants objectes piadosos dexantlos en l' estat d' enigmas, los qui podriam compéndrels ab fruyt per sí mateixos y explicarlos als altres.

Lo sacerdot, en fi, deu tenir á honor marxar al cap dels estudis relligiosos. Més véus aquí lo que passa al mon; per tot los anticuaris sondejant los secrets de las arts cristianas, explorant nostras iglesias desde 'l fons de las criptas á la punta de las fletxas; per tot las academias y 'ls congressos científichs que no fan solzament de la arqueología una ciencia imponent, sino á una ciencia á la moda; y veure aquí que 'l sacerdot será passat per la má, si 'l zel que manifesta no s' inflama de mica en mica.

He dit que la arqueología es á la moda. Si, aquesta es qui la ha fet tornar dolenta. Es ja temps de que 'l sacerdot se posi en guardia, no solzament contra 'ls artistas nodrits d' ideas paganas, sino contra 'ls indiferents y frets. Es temps de que aquell porti una regla de prudencia pera mantenirse en lo verdader, entre 'ls principis pagans y 'l romanticisme dels arqueolochs formats pels álbuns.

Y aixó sols pot conceguirse per medi de sérios estudis sobre la arqueología sagrada, 'ls quals se lligan á maravella ab los preparatius del sacerdot: Aixó sols pot conceguirse establint cátedra d' arqueología sagrada en los Seminaris, com acaba de fer lo nou Administrador Apostólich de Solsona.

N. FONT Y SAGÜE.

(1) Cours d' Archeologie sacrée

QUESTIONARI
que se ha de discutir en l' assemblea que celebrarà La Lliga de productors del Principat de Catalunya lo dia 21 del corrent.

I Reformas necessaries en l' actual sistema de contribució de immobles, cultiu y ganaderia. Mentres no s' obtinguin, que es lo que s' ha de exigir de l' administració per lo compliment equitatiu de las lleys vigents.

II Reformas que deuen introduhirse en la Contribució industrial y de comers.

III Modificacions en l' Impost de drets reals y trasió de bens.

IV Criteri que deu presidir á la modificació dels arancels, tant en lo que se refereix al comerç com á nostres relacions en les províncies d' Ultramar y Colonies—Medis pera evitar lo contrabando, contant ab la supressió de la llei de las zonas fiscals.

V Impost de carga y descarga.

VI Impost de consums.—Medis de sustituirlo.—Modificacions que deuen introduhirse mentres no se logri sa abolicio.

VII ¿Es convenient l' impost sobre ios valores moviliaris?

VIII Redenció del servei militar en sas relacions ab la producció.

IX Injusticias que se cometen en lo reparto del pressuposit.

X Reforma en lo régimen municipal en quant afecta á la producció.

XI Reformas necessaries en lo vigent Códich de comers.

XII Patents de invenció.

XIII Vies de comunicació y tarifas de ferrocarrils.

XIV Privilegis y abusos dels intermediaris entre lo productor y lo consumidor,

XV Trabas derivadas de abusos fiscals.

XVI Medis practichs pera lo foment de les industries rurals y altres industries posibles á Espanya.

CRÓNICA

EXTRANGER

Los desordres de Turquia nascuts dels atropellos de que son víctimas los armenis per part de sos opressors los turchs han continuat durant la present setmana obligant als governs europeos á reclamar al govern turch á fi d'assegurar las vidas dels respectius subdits Hi ha algunas provincias del Imperi que se troban en un estat verament deconsolador, trobantse per camins molts cadáveres insepults, y devastat molta part del territori de aquellas provincias, en termes que se fan pujar fins á 5000 las víctimas dels desordres.

Ha sortit ja la escuadra italiana composta de dos acorassats y dos creuhers y 1500 homes á fi de protegir los italians y europeos y en cas de disturbis subgeitar sa conducta á la del almirant de la escuadra inglesa que está també en expectativa en las costas de Turquia.

ESpanya

No s' avansa un pas en la resolució del problema. Passan dias y ningú sab en que quedem definitivament, si Cánovas se somet á Martínez Campos ó si tira 'ls molls al foc ans de cremarse en la ardor del braseral que 'l volta. La veritat es que 'l cas es dels que no tenen esmena: perque ara se va sabent que la conducta que Martínez Campss segueix en la política de la guerra, no es cosa nova pera 'l Govern: fa mes de dos mesos que 'l general la posá en coneixement del senyor Cánovas y no se l' ha contradit. Pero com al mateix temps los ministres y 'ls periodichs que 'ls hi son adictes no s' han estat de dir que la guerra no 's pot acabar mes que ab la guerra y que las contemplacions ab los insurrectes ó ab los que 'ls apoyan son contraproduhents als fins que al general se proposa, aquest ha comprés que sols se tracta de desacreditarlo y, cremat, ha esquinsat la grua.

Ara veurém com ho arregla Cánovas: cedir á lo que diu y repeteix Martínez Campos, es sometres á la autoritat moral d'aquest y deixar-lo governar desde la Habana, no á Cuba, sino que també á Espanya. No cedir, plantejar la crisis, dir ell ó jo, encara donat lo cas que Cánovas triomfés y Martínez Campos hagues de tornar á Espanya, ¿quin general voldria aceptar lo mando suprem á Cuba després de la política que allí ha fet Martínez Campos? ¿Qui voldria anar allí ab la significació de que va á fer la guerra sense cuartel y que no hi ha esperansa de reformas? ¿Cóm se diu á la nació que 'l general Martínez Campos ha deixat lo càrrech perque creu que ab procediments benignes y atractius s' acabarà la guerra en poch mesos, mentres que anant per la tremenda será necessari enviar á Cuba fins á tres cents mil soldats, setanta cinch mil dels quals han de deixar allí 'ls ossos?

No pot ser: Martínez Campos es insustituhible, y no sols ho es ell, sino que tal com se van posant las cosas aquí y á Cuba, es també insustituhible la seva política. Ha tirat gallardament lo guant, y veurém qui 'l recull. Pot estar ó no estar acertat al ferho, pero ho ha fet y ja no 's pot tornar endarrera: tot lo que 's fassi en aquest sentit será pitjor. Cert que la responsabilitat del general Martínez Campos es are mes gran que may, perque si la

seva política fracassa, será gran l' escándol; pero no seria menos aquella ni més petit aquest si després de fer matar á molta gent s' havia d' acabar per anar ahont sembla que vol anar are de cop lo general en jefe.

Mentrestant los insurrectes segueixen en la seva tasca de destrucció y tot l' objecte de la guerra sembla aquestos dias reduhít á que Martínez Campos vol que se salvi la cullita de canya de sucre en las tres provincias productoras de la Isla, y Máxim Gomez la vol destruir pera complaure als del sindicat dels sucrares dels Estats Units que dona molt bons cuartos per lo sosteniment de la guerra. Aixís s' explica que las nostras tropas estiguin are més que may escampadas per aquells camps guardant las fincas y més que may exposats los soldats á tindre de combatre un contra deu. Aquest es un altre aspecte que fá difícil ó impossible de continuar durant molt temps aquesta malehida guerra que á cap altra s' assembla.

Noticies

Oficials

Gaceta del 8 Novembre.—R. O. de 17 Octubre desestimant lo recurs d' apelació interposat per don Jaume Ministral y altres contra l' acort de la Comissió provincial de Gerona declarant válidas las elecciones municipales de Salt el 12 de Maig últim.

Gaceta del 9 Novembre.—R. D. de 8 Novembre declarant d' utilitat pública los treballs de fixació y repoblació de las dunas procedents del golf de Rosas projectats per la Comissió de repoblació, pera tots los efectes de la expropiació forcosa dels terrenos compresos en ditas dunas.

R. O. del 5 Novembre suspenent l' anunci de les notaries vacants, quina provisió á judici de la Direcció siga inconvenient per lo plantejament de la nova demarcació, no produhint aquesta suspensió cap alteració en los torns senyalats en l' art. 7.^e del Reglament del Notariat que han de regir quant cesi la provisió extraordinaria establerta per lo R. D. de 17 de Juliol últim.

AJUNTAMENT.—**Sessió del 11 Novembre.**—Baix la presidencia del seynor Alcalde don Joaquim d' Espona y ab assistentencia de 14 regidors celebrá sessió la Corporació, prenguentse los acorts següents després de llegida y aprobada l' acta de la anterior:

Aprobar varios comptes per valor de 1,411'01 pesetes.

Aplasar l' estudi del alcantarillat dels carrers del Nort y Hortas fins que se urbanisi la prolongació dels carrers del Nort y Figarola.

Rellevar á don Joan Goula del pago dels drets del Teatro en la tarde del diumenge últim.

Concedir lo Teatro á don Joseph Pinet per los dias 16 y 17.

Auxiliar ab 100 pesetas á don Narcis Moret ab motiu de haber sigut mosegats sos fills per un gos rabiós y barberlos traslatat per son examen y curació al laboratori del Dr. Ferrán.

Indemnizar á don Francisco Fita y á don Francisco Tomás los perjudicis causats en sas cullitas ab lo traslado de las runas de les muralles.

Permetre vendre en las pescaterias peix que tinga saladura per dos ó tres dias.

Autorisar als senyors Alcalde y sindich pera firmar una escriptura de possessió ab donya Narcisa Casanova viuda de Martí de terrenos adjacents al Hospital Provincial.

Concedir permis per obras á D. Joseph Barrechina.

Aprobar los gastos de material de la escola de donya Rosa Seusat.

Després de una moció del senyor Vallés perque s' estudien las millores que poden ferse en lo Teatro ab l' excés que aquest ha produhit: una del senyor Salvat perque se apressint los serveys del Arquitecto municipal y un altre del senyor Bajandas donant compte del abús que venia cometent lo contratista de les obres per l' apertura dels portals tirant las terras en altre lloch que'l senyalat, s' aixecá la sessió.

—Fem nostre en totes ses parts la *gazetilla* que copiem á continuació y que vegé la llum en la edició del divendres de nostre company *El Baluarte*:

«Nos observa un querido amigo que ha causado deplorabilísimo efecto entre las personas, que sienten amor al arte, el peregrino suelto de crítica que el *Diario de Gerona* dedicó á las obras del genial escultor señor Blay, expuestas en los escaparates del «Arte», á quien trata con una severidad que contrasta notablemente con la dulzura, suavidad ó indulgencia favorable y á veces excesiva, con que el apreciable colega habla de otros artistas, que nunca llegarán á la altura que alcanza el artista oletense.»

—Diumenge passat tingué lloch en lo Teatro Provincial lo concert anunciat á benefici del intel·ligent mestre don Joan Goula (fill). La regular concurrencia que hi va assistir aplaudi las pessas del programa que foren totes molt ben executadas.

—Dimecres d' aquesta setmana s' inaugurarà lo ferro-carril de Salt á Amer.

—Per la Delegació d' Hisenda se ha multat ab 50 pesetas á mes de 30 Ajuntaments per no haber remés los padróns de cédulas.

—Dias pasats van queixarnos del poch cuydado que se observa per part de las brigadas municipales en la llimpia dels carrers y de res va servir la queixa; continuan molts carrers sense escombrar. Per aixó tornem avuy á formularla esperant serém atesos y si l' Alcaldia no vol multar als vehins que en mitx del dia tiran al carrer las escombraries y no vol avisar á las brigadas perque fassin millor la feyna, servexis á lo menos fer traure el munt de

escombraries que hi ha en lo pont de San Agusti, á las barbas mateixas de la casa de un concejal, lo que l' hi agrahirà totom.

—Ha sigut nombrat oficial 5.ⁿ d' aquesta intervenció nostre estimat amic y consoci don Joseph Durán y Serra. Nostre enhorabona.

—Agrahim á La Lliga de productors del Principat de Catalunya la invitació que se ha servit enviarnos per assistir á l' assemblea que tindrà lloch lo dia 21 del corrent á las 10 del matí en lo local de La Lliga. Porta del Angel, 1 y 3, 1.^{er} Barco de Lona, pera discutir lo questionari, que podran veure nostres regidors en altre lloch de aquest número.

—Copiem de nostre estimat company *La Renaixensa*.

«Afeytada de las características patillas, desfigurada la llauda que lluhia com en Guillem I de Prussia, vestint la toga doblegada al estil de capa madrilenya, ab un llibre á las mans que es lletra que casi d' enlloch se llegeix diu: *Código civil*, ha sigut colocada en un lloch amagat del darrera del nou Palau de Justicia la estatua de l' Alonso Martinez. Hi ha un recó detras d' una mena d' ábsis, entre aquest y una paret de l' ala de la banda de mar, lloch desayrat pera una estatua, ahont de mal modo distorsada s' hi ha posat la que tant doná que discutir y fer del actor del Códich civil, que avuy malmena las seculars consuetuds que han estat la riqueza de la nostra terra. ¡Bons admiradors que han quedat al ministre castellá!

Sense pensar, s' escorregué 'l nom en una llista feta per no se sab qui; aná á mans d' un escultor que ignorava la significació del home; y d' amagat se la posa en un recó ahont la gent no la vegi, ben alt, sens un nom y sens sa figura característica.

La estatua d' un home que feu grans serveys á la rassa del centre, que alsada en alguna plasseta del Retiro ó en lo pati d' algun Ministeri haguera pogut fins ab certa justicia ésser venerada, s' troba ara posada, com si fos una cosa vergonyosa, en un lloch en que no es possible conéixerla, sino de dintre las oficinas que en lo mateix palau enredaran nostras lleys antigues, consumant la obra per ell comensada.

Fins lo nom del escultor está d' esquena á fora, pera que algú dels de dins pugui agrahirli lo descastament pera la terra mare.

Les catalans quan protestavam contra aquell famós article XX del *Códich Civil* que suprimia lenta y fatalment als fills de Catalunya, passarem per devant d' aquell mateix lloch ahont s' aixeca avuy la estatua per anar á depositar branques de llorer als pens de la d' en Casanova y no hi trobavam res que simbolisés lo centre, ahont dirigirnos en tumultuosa pretesta; d' ara ensá ni així faltará á Barcelona en aquells dias que venen de tant en tant y en que 'l patriotisme endormiscat se redressa.

Es trist per la memori d' un home, que te la veneració justa dels seus, lo posarlo imprudentment y vergonyosament y d' amagat á la perpétua execració d' una terra que no li deu més que la desnaturalisació de sas costums. Los pagesos arruinats pels plets, las casas llenas á perdre per institucions exóticas, les empobrits y despullats de lo seu per las novas usansas, las herencias malmenadas, las propietats hermas, tot lo terrabastall que porta lo rompre la costum tradicional d' un poble ó 'l voler subjectarlo á forasters refinaments més ó menos científichs, subtrahiran al peu de la estatua del Palau de Justicia al potser just respecte ab que conservarà sa memoria la gent de sa terra.

—**FIRAS Y FESTAS.**—**Firas.** Dia 17 La Bisbal, 24 Banyolas.

Festas majors. Dia 17 Bascara, 22 Boadella, Molló y Terradas.

—**J. LLINÁS Y C.^a—BANQUERS.**—*Ciudadans*, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valores al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran comptes corrents ab interés.

—**CAXA D' ESTALVIS DE GERONA.**—*Ciudadans*, 16. —**Llebre**, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pesetes.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 pesseta.—S' admeten los dilluns, dimous y dissaptes de 9 á 1 y 'ls diumenges de 10 á 12.

Pera les devoluciones los matexos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera 'ls altres detalls.

L' UNIO AGRICOLA, INDUSTRIAL Y COMERCIAL.—*Emissió de 20.000 accions de 125 pesetes una.* En les oficinas de la casa de banca J. Llinás y Companyia, queda oberta durant las hores de despatx que la matexa té establertes, la suscripció á las espressades *Accions*, y se proporcionan los prospectes y demés noticies que s'ecessin.

Centre Catalanista de Gerona y sa comarca.

AVÍS

Se fa saber á tots los Senyors socis que demá á las 9 del vespre tindrà lloch en los salons del Centre nna vetllada literaria musical,

Gerona 16 de Novembre 1895

Lo Secretari

Joan Vinyas.

SINÓNIMS CATALANS.

LV.

ESCAPAR. FUGIR.

Pera indicar que una persona ó cosa animada s'aparta d'un lloch, ab precipitació, pera no caure ó sortir de perill, s'usa indiferentment de cada un d'aquets verbs, com si 'ls dos convinguessen perfectament pera expressar la mateixa idea.

Res mes equivocac: Lo verb *escapar* enclou en sí l'acció de *fugir*, pero solzament en lo cas de que 'l que fuig, acciona pera haverse després d'un lloch ahont estava retingut ab violencia y á pesar seu: com lo prés al fugir de mans de la justícia.

Lo verb *fugir* es aplicable unicament, pera expressar la acció del que se separa pera evitar un perill que creu l'hi pot sobrevenir; com lo malfactor que se separa de la persecució de la justícia.

Un aucell prés en mans d'un ballet, quant recobra la llibertat, s'*escapa*; y 'l mateix aucell perseguit per lo baylet, *fug* pera no caure en sas mans.

En sentit figurat usarem be aquets dos verbs tinguent en compte son sentit propi: aixis es, que, quant una persona enredada en compromisos, hage sabut evadirlos, direm que s'*ha escapat*, y quant se 'l vulgue enredar en ells y logri sustauresen, direm que *ha fugit*.

LVI.

PARLAR. ENRAHONAR.

Aquestas dugas paraulas tenen sinonimia, en quant se las considera apropiadas pera expressar l'acció de emitir las ideas per medi de la paraula, ja sigue en soliloqui ó conversació de qualsevol clase ó bé tractant, discutint ó examinant algun assumpto, ó simplement articulant ó proferint paraulas.

Aixis es, que, los verbs *parlar* y *enrahonar*, s'han usat indistintment pera expressar la idea que enclou cada una de la particularitats que's poden oferir en la vaga definició que havém fet. Per exemple; si una persona emet ideas per medi de la paraula, direm que *parla* ó *enrahona*; y si susté una conversació qualsevol, dirém també que *enrahona* ó *parla* ab mes ó menos convicció y fonament.

De manera, que la majoria dels escriptors no fan distinció entre aquestos dos verbs, com si en realitat fossen sinónims.

Pocas paraulas bastarán pera fer coneixer la diferencia que hi ha entre 'ls dos verbs.

Parlar, significa, pura y senzillament, en son real significat, l'acció de articular paraulas de qualsevol manera que sigue, ja pera expressar ideas determinadas, ja simplement pera proferir paraulas, sense il·lació d'idea. De modo, que basta la pronunciació clara, pera estar ben aplicat lo verb *parlar*.

Enrahonar, es un verb que te molta mes extensió que 'l verb *parlar*, perque, no solzament es necesaria l'emissió de paraulas. sino que aquestas han de ser ditas de manera que expressin ideas pera donar rahons determinadas al objecte que 's proposa qui las pronuncie.

Mes clar, qui *parla*, sencillament diu paraulas, y qui *enrahona* esposa rahons.

Aixis es, que, per mes que sigue general la acceptació que 's fa del verb *parlar*, sempre estarà mal aplicat aquets verb á persona que *parli* be, al menos que vulga referirse al neu que comensa á articular be las paraulas; puig sempre deuria dirse del que emet be sas ideas, que *enrahona* be.

Aixis es, que, lo verb *parlar*, l'aplicarém quant vulguém indicar que 'l que acciona, espresa paraulas: y 'l verb *enrahonar* l'usarém quant volguém demostrar que espresa ideas y esposa rahons.

Parla un nen: *parla* un imbécil; y *parla* també l'homa quan espresa sencillament paraulas, y *enrahona* 'l qui sosté una conversació pera aclarir ideas ó per convencer al contrari, com *enrahona* també 'l que, tot sol, espresa son pensament ab rahons mes ó menos fundadas.

En sentit figurat, no deuriem aplicar may lo verb *parlar*, sino lo verb *enrahonar*; pero la mala costum de castellanisar l'idea ab lo verb *hablar*, fa que diguem; me *parla* al cor; me *parla* als sentits; etc: cosa difícil de traure per ara, pero, que ab lo temps se lograrà, si á Deu plau.

LVII.

SUFRIR. PATIR. PENAR.

Significan aquestas tres paraulas, en quant se consideran com á sinónims, l'estat en que se troba una persona quant reb y sent las impresions y afeccions del dolor ab mes ó menos intensitat: pero en tots los casos no poden aplicarse indistintment, sense faltar á la propietat de l'espresió; puig cada una de ellas te un significat propi que determina la verdadera acció.

Sufrir s'aplica solzament quant lo dolor es produhit per un mal moral; com l'anyorament, los gelos, la perda d'una persona estimada, etc. etc.

Patir serveix pera determinar quant lo dolor es ocasionat per un mal material: com lo dolor de caixal, la desarticulació d'algun membre etc.

Penar espresa l'acció moguda pel dany del individuo, ocasionat, tant per dolors de mal moral, com de mal material; aixis es que quant se *sufreix* ó *pateix*, se *pena*.

En sentit figurat s'ha de usar de la paraula que per sa propietat corresponga be á la semblansa de l'idea. Per exemple: al infern se *pena* perque se senten los dolors morals y materials; una máquina, si funciona mal y pesada, podrà dirse que *pateix*; pero, un aucell engaviat, que se 'l pososi anyorant la vida del camp, se dirà que *sufreix*.

LVIII

PELL. EPIDERMIS. DERMIS.

Las personas aficionadas á la anatomia, no solen pendre may aquestas tres paraulas com á sinónims, pero, com no l'athom te las mateixas aficions, així fa que molts escriptors confonguin las dos primeras, y entre si las du-

gas ultimas. Pera evitar que 's pugue fer mal us de sa aplicació, las inclouem en aquestas notas, creguent que may hi seran de mes.

Pell es la membrana que serveix de cuberta, de tegument al cos, enmollant exactament á sa superficie, prenent sas formas y cubrint todas sos desigualtats.

Epidermis es una coberta en forma d'escatas duras que serveix á la pell com un barnis que l'hi priva las impresions massa fortas que reb del exterior.

Dermis es la capa mes fonda de las que forman l'aparat tegumentari, constituint casi tot l'espessor de la pell.

Per lo que 's veu de las definicions que en sustancia las hi don la anatomia, no poden confondre may ni la *pell* ab la *epidermis*, ni aquesta ab la *dermis*. Com que no creyem tan essencial sa explicació, després de lo dit, bastará pera coneixement del curiosos, que 'ls hi hagim apuntat las definicions pera saber distingir la diferencia de cada una de las tres paraulas apuntadas.

LIX.

ENTENDRE. COMPENDRE.

Convenen aquestas dugas paraulas, en expressar las funciones del enteniment, pera tenir una idea clara del discurs de la oració. Be es veritat, que 'l verb *compendre* en son sentit recte ó propi, segons la definició de la majoria dels autors, espresa la idea de contenir en si qualsevol cosa, agafantla á los brassos, cenyintla; pero, s'usa mes per son sentit metafòric, en aquest cas la prenem nosaltres per explicar la sinonimia.

En tal sentit, la diferencia que hi ha entre 'ls dos verbs consisteix, en que lo verb *entendre* significa, tenir exacta idea de lo que se 'ns diu, formantnos ab claretat un concepte just del discurs. Y *compendre*, determina la mateixa idea, agregant los coneixements especulatius necessaris que havem de tenir pera completar dita idea y formarnos lo concepte exacta de la cosa ab sos principis y conseqüencias llogicas de la mateixa. Un exemple posará mes en clar la diferencia dels dos verbs.

Un escriptor nos descriu la máquina d'un rellotje, ab tots los detalls posibles: si nosaltres nos hem ben fixat ab la descripció, y no tenim coneixements de mecánica, *entendrem* perfectament son mecanisme, tal com nos l'ha explicat; pero no *compendrem* com pot marcar be las horas: en cambi si posehim los coneixements necessaris pera deduir y combinar mentalment en la descripció, la forsa que 's desarrolla, lo moviment del péndol, la proporció de las engravacions, etc. etc. allavors *compendrem* lo que se 'ns ha explicat.

S'enten una senyal y un avis, y moltes vegadas no 's *compren* perque 's fa ó 's dona.

P. DE PALOL.

SECCIÓ LITERARIA

Una missa anónima

Feya més de trent' horas que plovia com plou á París quand s'hi posa.

Una pluja espessa, sense interrupció, sacudida de temps en temps per fortas ratxas.

Tot regalaba: lo davant dels edificis, las parets interiors de passadissos y entradas damunt quals superficies l'humitat condensada rajaba formant xipolls á dojo.

La gent que passaba, atrafegada, lo cap baix mirant per terra, cercantli espays hont posar los peus sense banyarse, saltant pera evitar esquitxos del *fiacre* (1) que tirat per resignat cavall arrossegaba algun enfeynat al trot feixut dels cotxes llogaters. esquivant lo raig d'aygua furient qu'un canó reventat escupia, fugint de la catarata que de sobre 'l lleterero ó cornisa, una ratxa massa forta enjagava, evitant lo povisclo que de las branillas d'un paraygua mal condchit podia introduhirse pe 'l clatell com ruixim de gelat mercuri.

Era una trista jornada d'hivern. S'anaba fent tart, y 'l gas que no s'havia apagat tot lo dia de prop lo taulell darrera 'l quin la mestressa de la *Cremerie* (2) presidia al vá y vé de sa botiga, comensaba á enrojirse.

Ella, amatenta, preparaba platets de postres, feya sumas, tornaba cambis. Doná ordres á un mosso, y aix arreplegá de per llá dins las fosquedats la llanseta guarnida del blé amarat d'esperit de ví. Pausat anaba encenent genolleras de gas plantadas en las parets laterals. Després las duas liras que aclarian las viandas, pots de conservas y botellas artificiosament empolsagadas; ornament dels aparadors, esqué pe 'l passant afamat y poch balder de moneda: llencas de pernil guarnidas de jolibert, dotenas de llonssas sense desconjuntar, muntets simétrichs dels quatre fruyts, qu'ab lo formatje, son darrerria obligada de tot ápat parisien pobre: pansas, nous, figas secas, avellanas. Los quatre mendicants, com ells ne diuen, quatre recorts de la pátria per tot meridional que sos quefers ó 'ls étzars de l'existencia han portat á terras de més amunt del Loire.

L'establiment estava casi vuyt de parroquians, no era hora de dinar y la de esmorsar feya temps era passada. Contra las dugas parets del rectángul que 'l formaban, hi havia á distancias iguals, tauletas paradas ab més ó menos blanca estoballa, plats, tovalléns caprichosament entortilligats, safers, pebre, pots de mostassa y setrilleras. Totas las tauletas sense menjadors al torn, totas menos una que redoltaban uns quants cathalans, enrahonant baixet ab altre que 'ls escoltava y semblaba escriurer lo que contradihents li dictaban.

—Esperém al Barceloní, digué parantse en sech 'l que escribia. Potser ell trobará medis de fer saber la desgracia d'una manera menos soptada. No tinch cor ni de posar telegramas, ni menos de escriurer cartas á personas que no conech.

—Las conech jo, feu lo Jaume Ambord sense insistir en que 'l altre terminés la comensada carta.

Y tots, silenciosos, remanaban per ferla durar la glassada tassa de café, ó xuclaban los apagats cigarros, recurs de moments vago-

(1) La primera Companyia de cotxes llogaters que 's fundá á París tenia son depòsit y quadras en la Rue Saint Fiacre.

(2) *Cremerie* vol dir en realitat venda de crema y sos derivats ó productes de que prevé; llet, matons, natas. Poch á poch las *cremeries* s'han anat fent restaurants modestos.

sos. Se miraban mutuament, brandaban lo cap ab tristesa, cambian tot lo mes curtas frasses de recansa. «pobre xicot!» «quina desgracia!»

—Quant sa mare ho sábiga! feya l'Ambord...

Jo no m'explico, continuá després d'un minut d'absolut mutisme, no m'explico com á pogut succehir. Si hagués caygut per casualitat al riu, *ell*, nadador com un peix, s'hauria desempellegat... Tirarshi expressament no ho vull ni sospitar... per quin motiu? Es encare un noy y las tristesas no van fondo quand se tenen poch anys.

Altres silenci interrompt per l'Armenter, emigrat com l'Ambord y com tots los allí reunits.

—Si l'haguessin assassinat? Si rodant per vora 'l Seaa un parell de pillos pera robarlo y desfersen l'higuessen tirat al aygua?

—Ja 'ns ha vingut á l'idea, feu lo senyor Benet de Cambrils... mes lo cadavrer no porta cap marca de violencia. Sa pell es llisa per tot, sense trassa de lluyta. No es admisible que s'haja deixat agafar com un mussol, sense rebregarse.

—Potser tristesas d'amor? sabeu si 'n tenia? intervingue 'l Geroni.

—Calleu, home, calleu! anarse á capbussar al riu, negarse voluntariament ab un temps tan rufo? per desenganyis d'amor? ni que m'ho jurin.

Y esperant al Barceloní que no arrivaba, se repetían uns als altres los preliminars de la tragedia que forjaban á llur manera, donantli com conclusió forçada lo que no era suposat ni imaginatiu, la freda realitat... Una gran pedra blanca com taulell, mes alta del capal que dels peus, ab raguerons llaurats á las voras: posada sobre una aixeta oberta que degotaba un regolí continuat sobre 'l seu cos blanhit pe 'ls tomballons entre foscas senefas d'aygua que la corrent del riu fa y esborra, estenellat, encarcerat per la temperatura glacial de la *Morgue* (1) per lo rajoli que de l'aixeta li queya sobre, y prop seu penjada á un ganxo, la roba de que l'havian desvestit al depositarlo hont esperaban qui 'l reconegués, ó que altres desgraciats vinguessen á pendre al seu lloch.

Veyan al pobre company, al amic de la nombr sa colonia que de la nit de Sant Daniel en sá s'havia esboyrat per fora d'Espauya, al jovenet entusiasta, ab sos cavells tirats enrera 'l front, son plomissó de barba primerenca, sos ulls clucs per sempre, son nas rígit, la boca tancada, son pit nus, sas camas nuas; y damon lo ventre una llaua pintada de negre en la quina 's llegia ab llettras blancas lo nom de qui l'havia trobat, l' hora y siti de la troballa.

Un que no desesperaba encare, lo senyor Benet ó l'Escoda, 'm sembla; repetía per la centena vegada que si li haguessen presentat aquell mort preguntantli qui era no hauria duptat en respondre mes que 'ls vestits penjats al ganxo, ben examinats, li venian de *repel*. «Me donan esperansas. May me fareu creurer que se haja suicidat ó que se 'n haja anat casualment vora 'l riu ab levita negra... y sense armilla!!!»

—Y la camisa? li objectaba 'l Jaume Ambord, la camisa ab las sevas inicials P. S. y 'l mocador ab una J... y 'l pantalón ab botons marcats del nom d'un sastre de Ginebra, d'ahont ell venia quand arrivá á París... qué 'n diu d'aixó?

—Tot lo que vulgas... Era fredolich, la roba que li han trobat sobre era massa prima... Diehu, feya dirigintse als altres... ¿l'heu vist may ab levita negra?

Uns no s'hi havían fixat, altres eran de parer seu: mes las inicials de la camisa? aquellas P. S. la J. del mocador?

Arrivá 'l Barceloní, un Rosendo Valls empleat á casa 'n Gil, lo banquer cathalá del boulevard dels Italians y tots se li tiraren sense deixar-lo respirar...

—Be, qué? hi han anat d'altres? L'heu tornat á veurer?

—Ha comparegut á caseseua? afegi aquell qu'esperaba.

JOSEPH PIN Y SOLER.

(S'acabarà)

(1) Un pabelló vora 'l Sena á l'entrada del pont, hon son depositats los cosos trovats, hi ha un metje de guardia, ajudant etc. etc.

A UNA DONA

Temptadora, al home atraus y l'encegas y afalagas, mes quan ja bull sa passió te fas l'esquerpa y t'apartas.

Disfrutas veyent patir y patexes perque encare hi han homes babaus y curts qu'estiman, pero no empaytan.

Tu 'n desitjas de atrevits, de sang ardent y selvatge, que al resistir se t'imposen y al atacar tingan trassa.

Vols estímuls ben valents per fer ab ton cos disbauxa, y al mateix temps del amor, donar les victories cares.

Mes ¡ay tontota, tontota! Creus enganyar y t'enganyan. No hi jugues mes á aqueix joch, que 'n perdrás set per setmana.

Asserena lo teu seny, trau del teu cor exes tares y vullas tálam de núvia y amor de espós que no falla

Enlayra ton esperit fins á trobarte ab los angels; que l'amor pur naix al cel y creix en la llar cristiana.

CLAUDI OMAR Y BARRERA.

SECCIO D' ANUNCIS

SECCIO RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte, 16.—S. Elpidi y cons. mrs.
Diumenge, 17.—S. Gregori Taumaturgo, sts. Iscle y Victoria mrs. y sta. Gertrudis la Magna vg.
Dilluns, 18.—S. Máximo b. y s. Bárulas noy mr.
Dimars, 19.—Sta. Isabel reyna d' Hungria vda.
Dimecres, 20.—S. Félix de Valois cf. y s. Octavi mr.
Dijous, 21.—La presentació de N.º 8.º en lo Temple.
Divendres, 22.—Sta. Cecília vg. y mr.

QUARANTA HORES.

Avuy se troban en la iglesia del Carme.
Demá comensarán en la Iglesia de las Bernardas.

SECCIO COMERCIAL.

Mercat de Gerona del día 9 d' Novembre

Especies.	Mesures.	Pesetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	12'50
Mestav.	»	10'
Orat.	»	6'50
Segol.	»	10'
Civada.	»	6
Besses.	»	9'00
Mill.	»	10'
Panis.	»	10'
Blat de moro	»	10'00
Llobins.	»	7'50
Fabas.	»	10'00
Fabó.	»	11'
Fassols.	»	23'
Monjetes.	»	21
Ous.	Dotzena.	1'40

Establiment tipogràfic de Manel Llach.
Ferreria Vella.—3 Gerona.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en lo m'n, perquè a més de sos efectes marevellosos, no toca ni perjudica la pell en lo més mínim.
Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
També s' troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

IMPRESA Y ENQUADERNACIO

DE

MANEL LLACH

FERRERIA VELLA, 5.—GERONA

Impressió de tota mena de treballs tipogràfichs; sobres, papers comercials, factures, esqueles y tot lo referent a la Impremta.

Sobres comercials de color a

5 PESSETES LO MIL

Ferreria Vella 5.—GERONA



EDICIO DE PROPAGANDA DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALA", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impressió sobre paper satinat y ab cubierta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catala» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONES

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y las bases definitivament aprobadas para la Constitució regionalista catalana, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argentaria, Gerona.

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il·luminació per gas y petroli.
Serveys complerts de cuyna. Cereria. Instalacions de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos a preus limitadíssims.

MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfats GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l'anèmia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalecencias: Ampolla 10 rals.

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulador de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 8 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA
Al detall en totes les farmacies.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establerta a Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Deembre 1893	87,949,791'98 ptes.
Actiu en idem.	15,337,928'87 »
Sinistres pagats fins a idem.	32,82,316'69 »
Reserves ó fondos de segur a idem.	4,178 675'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador a la mort del assegurat, a la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Mixto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat; ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, a la persona designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' acaba lo pago de les primes.

Aquestos segurs participan en un 50 per 100 dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalicies.

Delegat General a n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

SUCURSAL JUNCOSA

Plassa de la Constitució, número 13

GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sucres y thés.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públich. Especialitat en perruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los preus sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

CENTRE DE VACUNACIO

Progrés (Carrer Nou) 23, Barberia.—GERONA

Se vacuna y revacuna directament de la vaca. També se ven linfa a 8 rals tubo y a 6 rals als metjes y pulpa a 10 rals cristall.

Se envian franchs de ports, dirigintse al Director D Camilo Fontbernat.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament a SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent a Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.

SALT

Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltas a preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M.ª VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat pera 'l que s' encarregui expressament.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims a 30 pesetes la pessa.

Cromos, motlures, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia.

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redaccio y Administració: Sabateria Vella, núm. 2.—1.º

PREUS DE SUSCRIPCIO:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims